ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 7ης Νοεμβρίου 2024*

«Προδικαστική παραπομπή – Διεθνής δικαιοδοσία σε αστικές υποθέσεις – Κανονισμός (ΕΕ) 650/2012 – Άρθρο 10, παράγραφος 1 – Επικουρική διεθνής δικαιοδοσία σε υποθέσεις κληρονομικής διαδοχής – Συνήθης διαμονή του θανόντος σε τρίτο κράτος κατά τον χρόνο του θανάτου του – Κριτήριο του τόπου όπου βρίσκονται περιουσιακά στοιχεία της κληρονομίας σε κράτος μέλος – Κρίσιμο χρονικό σημείο – Εκτίμηση κατά τον χρόνο του θανάτου»

Στην υπόθεση C-291/23 [Hantoch] [i],

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Landgericht Düsseldorf (πρωτοδικείο Ντίσελντορφ, Γερμανία) με απόφαση της 27ης Απριλίου 2023, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 8 Μαΐου 2023, στο πλαίσιο της δίκης

LS

κατά

PL,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους I. Jarukaitis, πρόεδρο του τετάρτου τμήματος, προεδρεύοντα του πέμπτου τμήματος, Δ. Γρατσία και E. Regan (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Campos Sánchez-Bordona

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον I. Herranz Elizalde,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους L. Hohenecker και W. Wils,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

[i] Η ονομασία που έχει δοθεί στην παρούσα υπόθεση είναι πλασματική. Δεν αντιστοιχεί στο πραγματικό όνομα κανενός διαδίκου.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 10 του κανονισμού (ΕΕ) 650/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων, την αποδοχή και εκτέλεση δημόσιων εγγράφων στον τομέα της κληρονομικής διαδοχής και την καθιέρωση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου (ΕΕ 2012, L 201, σ. 107).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της LS και του PL όσον αφορά την κληρονομική διαδοχή προσώπου που απεβίωσε στην Αίγυπτο.

Το νομικό πλαίσιο

3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 7, 23, 30 και 37 του κανονισμού 650/2012 διαλαμβάνουν τα εξής:

«(7) Θα πρέπει να διευκολυνθεί η ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς μέσω της εξάλειψης των εμποδίων για την ελεύθερη κυκλοφορία των πολιτών, οι οποίοι αντιμετωπίζουν σήμερα δυσκολίες στην προσπάθειά τους να ασκήσουν τα δικαιώματά τους στο πλαίσιο μιας κληρονομικής διαδοχής που έχει διασυνοριακές επιπτώσεις. Στον ευρωπαϊκό χώρο δικαιοσύνης, οι πολίτες θα πρέπει να μπορούν να οργανώσουν εκ των προτέρων την κληρονομική τους διαδοχή. Θα πρέπει να κατοχυρώνονται με αποτελεσματικότητα τα δικαιώματα των κληρονόμων και των κληροδόχων, των άλλων οικείων προσώπων που σχετίζονται με τον θανόντα, καθώς και των κληρονομικών δανειστών.

[…]

(23) Λαμβανομένης υπόψη της αυξανόμενης κινητικότητας των πολιτών και προκειμένου να διασφαλιστεί η ορθή απονομή της δικαιοσύνης στην Ένωση και η ύπαρξη ουσιαστικού συνδετικού στοιχείου μεταξύ της εκάστοτε κληρονομικής διαδοχής και του κράτους μέλους όπου ασκείται η διεθνής δικαιοδοσία, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να ορίζει ως γενικό συνδετικό παράγοντα για τον προσδιορισμό τόσο της διεθνούς δικαιοδοσίας όσο και του εφαρμοστέου δικαίου τη συνήθη διαμονή του κληρονομουμένου κατά το χρόνο του θανάτου. Για να προσδιορίσει τη συνήθη διαμονή, η αρχή που επιλαμβάνεται της κληρονομικής διαδοχής θα πρέπει να προβεί σε συνολική εκτίμηση των περιστάσεων του βίου του κληρονομουμένου κατά τη διάρκεια των ετών που προηγούνται του θανάτου και κατά το χρόνο του θανάτου, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα σχετικά πραγματικά στοιχεία, ιδίως τη διάρκεια και την κανονικότητα της παρουσίας του κληρονομουμένου στο συγκεκριμένο κράτος καθώς και τις συνθήκες και τους λόγους της παρουσίας αυτής. Η κατ' αυτόν τον τρόπο προσδιοριζόμενη συνήθης διαμονή θα πρέπει να μαρτυρεί στενό και σταθερό δεσμό με το συγκεκριμένο κράτος, λαμβανομένων υπόψη των ειδικών στόχων του παρόντος κανονισμού.

[…]

(30) Προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι τα δικαστήρια όλων των κρατών μελών μπορούν, για τους ίδιους λόγους, να ασκούν διεθνή δικαιοδοσία ως προς την κληρονομική διαδοχή προσώπων τα οποία δεν έχουν τη συνήθη διαμονή τους σε κράτος μέλος κατά το χρόνο του θανάτου, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να απαριθμεί εξαντλητικά, κατά σειρά προτεραιότητας, τους λόγους για τους οποίους μπορεί να ασκείται αυτή η επικουρική διεθνής δικαιοδοσία.

[…]

(37) Για να είναι δυνατό για τους πολίτες να αξιοποιήσουν, υπό συνθήκες πλήρους ασφάλειας δικαίου, τα πλεονεκτήματα που προσφέρει η εσωτερική αγορά, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να τους επιτρέπει να γνωρίζουν εκ των προτέρων το δίκαιο που θα εφαρμοσθεί στην κληρονομική τους διαδοχή. Θα πρέπει να θεσπιστούν εναρμονισμένοι κανόνες περί σύγκρουσης δικαίων προς αποφυγήν αντιφατικών αποτελεσμάτων. Ο κύριος κανόνας θα πρέπει να διασφαλίζει ότι η κληρονομική διαδοχή θα διέπεται από ένα δίκαιο που να μπορεί να προβλεφθεί και με το οποίο συνδέεται στενά. Για λόγους ασφάλειας δικαίου και προς αποφυγή κατάτμησης της κληρονομίας, το εν λόγω δίκαιο θα πρέπει να διέπει το σύνολο της κληρονομίας, δηλαδή όλα τα περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν μέρος της περιουσίας, ανεξάρτητα από τη φύση τους και από το εάν αυτά βρίσκονται σε άλλο κράτος μέλος ή σε τρίτο κράτος.»

4 Το κεφάλαιο ΙΙ του κανονισμού, το οποίο επιγράφεται «Διεθνής δικαιοδοσία», περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα άρθρα 4 και 10.

5 Το άρθρο 4 του κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Γενική διεθνής δικαιοδοσία», προβλέπει τα ακόλουθα:

«Τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο ο θανών είχε τη συνήθη διαμονή του κατά το χρόνο του θανάτου έχουν διεθνή δικαιοδοσία να εκδικάσουν την υπόθεση κληρονομικής διαδοχής στο σύνολό της.»

6 Το άρθρο 10 του κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Επικουρική διεθνής δικαιοδοσία», ορίζει τα ακόλουθα:

«1. Οσάκις η συνήθης διαμονή του θανόντος κατά τον χρόνο του θανάτου δεν βρισκόταν σε κράτος μέλος, τα δικαστήρια ενός κράτους μέλους στο οποίο βρίσκονται τα περιουσιακά στοιχεία της κληρονομίας έχουν παρ' όλα αυτά διεθνή δικαιοδοσία να εκδικάσουν την υπόθεση κληρονομικής διαδοχής στο σύνολό της εφόσον:

α) ο θανών είχε την ιθαγένεια του συγκεκριμένου κράτους μέλους κατά το χρόνο του θανάτου, ή αλλιώς·

β) ο θανών διατηρούσε την προηγούμενη συνήθη διαμονή του στο συγκεκριμένο κράτος μέλος, υπό την προϋπόθεση ότι, κατά το χρόνο που επελήφθη το δικαστήριο, δεν έχει παρέλθει περίοδος μεγαλύτερη της πενταετίας από τη στιγμή που μεταβλήθηκε η εν λόγω συνήθης διαμονή.

2. Σε περίπτωση που κανένα δικαστήριο κράτους μέλους δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία σύμφωνα με την παράγραφο 1, τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκονται τα περιουσιακά

στοιχεία της κληρονομίας έχουν παρ' όλα αυτά διεθνή δικαιοδοσία να αποφανθούν σχετικά με αυτά τα περιουσιακά στοιχεία.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

7 Ο θανών, γεννηθείς στην Αίγυπτο, έζησε και εργάστηκε επί πολλά έτη στη Γερμανία, όπου και δημιούργησε οικογένεια. Κατά τον χρόνο του θανάτου του στην Αίγυπτο, ήτοι στις 18 Μαρτίου 2017, είχε διπλή ιθαγένεια, γερμανική και αιγυπτιακή.

8 Μετά την παύση της επαγγελματικής του δραστηριότητας στη Γερμανία, ο θανών διέμενε κατά κύριο λόγο στην Αίγυπτο. Διέθετε γερμανική ασφάλιση υγείας καθώς και εδικαιούτο σύνταξη λόγω γήρατος από τη Γερμανία, ενώ μετέφερε τις σχετικές πληρωμές, μέσω πάγιας τραπεζικής εντολής, από λογαριασμό που τηρούσε για τον σκοπό αυτόν σε γερμανική τράπεζα στον τραπεζικό λογαριασμό του στην Αίγυπτο. Λόγω της καταβολής της συντάξεως λόγω γήρατος από τον γερμανικό ασφαλιστικό φορέα υγειονομικών [(Ärzteversorgung)], ήταν επίσης υποκείμενος στον φόρο στη Γερμανία.

9 Η LS και ο PL είναι οι κατιόντες του θανόντος. Ο PL είναι ο μοναδικός εκ διαθήκης κληρονόμος.

10 Η LS άσκησε αγωγή ενώπιον του Landgericht Düsseldorf (πρωτοδικείου Ντίσελντορφ, Γερμανία), ήτοι του αιτούντος δικαστηρίου, με αίτημα τη λήψη ορισμένων πληροφοριών εκ μέρους του PL καθώς και την καταβολή χρηματικού ποσού αντιστοιχούντος στο δικαίωμα νόμιμης μοίρας της. Εκτιμά ότι το εν λόγω δικαστήριο έχει διεθνή δικαιοδοσία για να κρίνει την αγωγή της. Υποστηρίζει ότι, κατά τον χρόνο επαγωγής της κληρονομίας, ο θανών διέθετε περιουσιακά στοιχεία στη Γερμανία και δη, πέραν του πιστωτικού υπολοίπου στη γερμανική τράπεζα, ιδίως υπό τη μορφή απαιτήσεων έναντι της φορολογικής διοίκησης και ιδιωτικής εταιρίας ασφαλίσεως υγείας.

11 Ο PL αμφισβητεί τη διεθνή δικαιοδοσία του αιτούντος δικαστηρίου.

12 Κατά το αιτούν δικαστήριο, ο θανών είχε την τελευταία συνήθη διαμονή του, κατά την έννοια του άρθρου 4 του κανονισμού 650/2012, στην Αίγυπτο. Ωστόσο, η διεθνής δικαιοδοσία του θα μπορούσε να στηριχθεί, επικουρικώς, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 650/2012, στην παρουσία περιουσιακών στοιχείων της κληρονομίας στη Γερμανία. Το αιτούν δικαστήριο διατηρεί, εντούτοις, αμφιβολίες ως προς την ερμηνεία της εν λόγω διατάξεως.

13 Συγκεκριμένα, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι στη γερμανική νομική θεωρία επικρατεί διχογνωμία ως προς το χρονικό σημείο που πρέπει να ληφθεί υπόψη για την εκτίμηση της προϋπόθεσης η οποία σχετίζεται με την παρουσία περιουσιακών στοιχείων της κληρονομίας στο κράτος μέλος του επιληφθέντος δικαστηρίου, κατά την έννοια του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 650/2012. Καθ' ορισμένους, καθοριστικός είναι ο χρόνος του θανάτου, ενώ άλλοι θεωρούν ότι πρόκειται για τον χρόνο ασκήσεως του ενδίκου βοηθήματος.

14 Κατά το αιτούν δικαστήριο, η απάντηση στο συγκεκριμένο ερώτημα είναι καθοριστικής σημασίας, δεδομένου ότι, εν προκειμένω, ναι μεν, κατά τον χρόνο του θανάτου του, ο λογαριασμός που τηρούσε ο θανών σε γερμανική τράπεζα, ως περιουσιακό στοιχείο της κληρονομίας ευρισκόμενο στη Γερμανία, είχε θετικό υπόλοιπο, πλην όμως, κατά τον χρόνο ασκήσεως της αγωγής της κύριας δίκης, είχε ήδη γίνει εκκαθάριση του λογαριασμού.

15 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Landgericht Düsseldorf (πρωτοδικείο Ντίσελντορφ) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Πρέπει η ερμηνεία του άρθρου 10 του κανονισμού [650/2012] να στηρίζεται στον χρόνο επαγωγής της κληρονομίας ή στον χρόνο ασκήσεως της αγωγής, όσον αφορά το ζήτημα της ύπαρξης περιουσιακών στοιχείων της κληρονομίας στο κράτος μέλος του επιληφθέντος δικαστηρίου;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

16 Με το προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί εάν το άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 650/2012 έχει την έννοια ότι, προκειμένου να κριθεί εάν τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκονται περιουσιακά στοιχεία της κληρονομίας μπορούν να ασκήσουν επικουρική διεθνή δικαιοδοσία για να εκδικάσουν την υπόθεση κληρονομικής διαδοχής στο σύνολό της, πρέπει να εξεταστεί εάν τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία εξακολουθούν να βρίσκονται στο συγκεκριμένο κράτος μέλος κατά το χρονικό σημείο που τα εν λόγω δικαστήρια επιλαμβάνονται της υπόθεσης ή κατά τον χρόνο του θανάτου.

17 Κατά πάγια νομολογία, για την ερμηνεία διάταξης του δικαίου της Ένωσης πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όχι μόνον το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται και οι σκοποί που επιδιώκονται με τη ρύθμιση της οποίας αποτελεί μέρος (απόφαση της 1ης Αυγούστου 2022, Sea Watch, C-14/21 και C-15/21, EU:C:2022:604, σκέψη 115 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

18 Όσον αφορά, πρώτον, το γράμμα του άρθρου 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 650/2012, επισημαίνεται ότι η εν λόγω διάταξη θεσπίζει κανόνα διεθνούς δικαιοδοσίας ο οποίος προβλέπει ότι, οσάκις η συνήθης διαμονή του θανόντος κατά τον χρόνο του θανάτου του δεν βρισκόταν σε κράτος μέλος, τα δικαστήρια ενός κράτους μέλους στο οποίο βρίσκονται περιουσιακά στοιχεία της κληρονομίας έχουν παρ' όλα αυτά διεθνή δικαιοδοσία να εκδικάσουν την υπόθεση κληρονομικής διαδοχής στο σύνολό της εφόσον ο θανών είχε την ιθαγένεια του συγκεκριμένου κράτους μέλους κατά τον χρόνο του θανάτου του ή, αλλιώς, διατηρούσε την προηγούμενη συνήθη διαμονή του στο συγκεκριμένο κράτος μέλος.

19 Καίτοι είναι αληθές ότι το άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 650/2012 ουδεμία διευκρίνιση παρέχει ως προς το χρονικό σημείο που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη για την εκτίμηση περί της υπάρξεως περιουσιακών στοιχείων της κληρονομίας σε κράτος μέλος, το άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού προβλέπει ρητώς ότι ο «χρόνος του θανάτου» αποτελεί το κρίσιμο χρονικό σημείο τόσο προκειμένου να προσδιοριστεί το κράτος μέλος στο οποίο ο ενδιαφερόμενος είχε τη συνήθη διαμονή του όσο και προκειμένου να καθοριστεί η ιθαγένειά του. Όσον αφορά το άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού, αυτό επιβάλλει, οσάκις ο θανών δεν είχε, κατά τον χρόνο του θανάτου του, την ιθαγένεια του οικείου κράτους μέλους, να λαμβάνεται υπόψη η «προηγούμενη» συνήθης διαμονή του.

20 Βάσει του άρθρου 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 650/2012, θεμελιώνεται, επομένως, η επικουρική διεθνής δικαιοδοσία του κράτους μέλους του τόπου όπου βρίσκονται περιουσιακά στοιχεία της κληρονομίας, υπό προϋποθέσεις οι οποίες υλοποιούνται το αργότερο κατά τον χρόνο του θανάτου.

21 Δεύτερον, όσον αφορά το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται το άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 650/2012, τόσο από τα άρθρα 4 και 10 όσο και από τις αιτιολογικές σκέψεις 23 και 30 αυτού προκύπτει ότι, προκειμένου να κριθεί εάν πληρούνται τα κριτήρια για την εφαρμογή της γενικής διεθνούς δικαιοδοσίας ή μίας από τις επικουρικές διεθνείς δικαιοδοσίες, ο κανονισμός στηρίζεται, κατά γενικό κανόνα, στον χρόνο του θανάτου.

22 Το γεγονός αυτό τείνει επίσης να καταδείξει ότι, εκτός εάν προβλέπεται άλλως, το συγκεκριμένο χρονικό σημείο πρέπει να γίνει δεκτό ως αφετηρία για την εκτίμηση περί του εάν πληρούται ένα από τα εν λόγω κριτήρια διεθνούς δικαιοδοσίας, εν προκειμένω δε, εάν πληρούται το σχετικό με την ύπαρξη περιουσιακών στοιχείων της κληρονομίας στο κράτος μέλος του επιληφθέντος δικαστηρίου κριτήριο, το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 650/2012.

23 Κατά τα λοιπά, τα εν λόγω κριτήρια διεθνούς δικαιοδοσίας αποσκοπούν στο να διαπιστωθεί ο σύνδεσμος του θανόντος με το κράτος μέλος που ασκεί τη διεθνή δικαιοδοσία του. Υπό τις συνθήκες αυτές, ευλόγως λαμβάνεται υπόψη η κατάσταση των περιουσιακών στοιχείων ως έχει κατά τον χρόνο του θανάτου του θανόντος στον οποίο και ανήκαν.

24 Τρίτον, η ανωτέρω ερμηνεία επιρρωννύεται από τους σκοπούς τους οποίους επιδιώκει ο κανονισμός και οι οποίοι συνίστανται, όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 7 και 37 αυτού, μεταξύ άλλων, στο να διασφαλίζεται ότι οι πολίτες είναι σε θέση να οργανώσουν εκ των προτέρων την κληρονομική τους διαδοχή, υπό συνθήκες πλήρους ασφάλειας δικαίου και κατά τρόπο προβλέψιμο, καθώς και στο να κατοχυρώνονται με αποτελεσματικότητα τα δικαιώματα των κληρονόμων και των κληροδόχων, των άλλων οικείων προσώπων που σχετίζονται με τον θανόντα, καθώς και των κληρονομικών δανειστών.

25 Πράγματι, η υλοποίηση των σκοπών αυτών θα διακυβευόταν εάν υπήρχε το ενδεχόμενο η διεθνής δικαιοδοσία να εξαρτάται από μεταγενέστερες του θανάτου περιστάσεις, όπως είναι η εκκαθάριση ή η μετά θάνατον μεταφορά περιουσιακών στοιχείων της κληρονομίας σε άλλο κράτος μέλος.

26 Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι, προκειμένου να κριθεί εάν, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 650/2012, το επιληφθέν δικαστήριο μπορεί να ασκήσει επικουρική διεθνή δικαιοδοσία με βάση την ύπαρξη περιουσιακών στοιχείων της κληρονομίας στο κράτος μέλος του εν λόγω δικαστηρίου, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το χρονικό σημείο του θανάτου και όχι το χρονικό σημείο που το εν λόγω δικαστήριο επιλαμβάνεται της υπόθεσης.

27 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, στο υποβληθέν προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 650/2012 έχει την έννοια ότι, προκειμένου να κριθεί εάν τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκονται περιουσιακά στοιχεία της κληρονομίας μπορούν να ασκήσουν επικουρική διεθνή δικαιοδοσία για να εκδικάσουν την υπόθεση κληρονομικής διαδοχής στο σύνολό της, πρέπει να εξεταστεί εάν τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία βρίσκονται στο συγκεκριμένο κράτος μέλος όχι κατά το χρονικό σημείο που τα εν λόγω δικαστήρια επιλαμβάνονται της υπόθεσης, αλλά κατά τον χρόνο του θανάτου.

Επί των δικαστικών εξόδων

28 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πέμπτο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 650/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων, την αποδοχή και εκτέλεση δημόσιων εγγράφων στον τομέα της κληρονομικής διαδοχής και την καθιέρωση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου,

έχει την έννοια ότι:

προκειμένου να κριθεί εάν τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκονται περιουσιακά στοιχεία της κληρονομίας μπορούν να ασκήσουν επικουρική διεθνή δικαιοδοσία για να εκδικάσουν την υπόθεση κληρονομικής διαδοχής στο σύνολό της, πρέπει να εξεταστεί εάν τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία βρίσκονται στο συγκεκριμένο κράτος μέλος όχι κατά το χρονικό σημείο που τα εν λόγω δικαστήρια επιλαμβάνονται της υπόθεσης αλλά κατά τον χρόνο του θανάτου.

(υπογραφές)